

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nro. 33.

A' FELS. CSÀSZÀRNAK ÈS A. KIRÀLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÈBÒL.

*Indúlt Bétsbòl, Keèden Aprilis 26. ik napján
1803. ik esztendòben.*

B é t s .

V éghetetlen hála legyen az irgalmas egeknek ! azt a' rendkívül való nagy szárazságot, melly itten, és az Auszriai tartományokban a' jelenvaló tavasz kezdetétől fogva tartott, 's szüntelenvaló száraztató szél követett, és a' jövendő időre könyves fze-mekkel néző emberi nemzetet tsak nem utolsó kétségbe ejtette, a' múlt pénteken, meg betsülhetetlen nedves idő váltotta fel, mellyben a' múlt vásárnap estejéig szünetlenül, és éjjel nappal szép tsendes ellő ásztatta meg a' régtől fogva epefzto szomjuságot szenvedett földet. Addig valamint a' legelő mezőknek, úgy az erdőknek is olly szomorú volt a' tekintetek, mint szokott, a' nyári takaró

K k

dás és a' hideg őszi zuzmaráz után lenni; most pedig a' tsendes effőzés után az egélz természet meg elevenedvén, mindenek szemeket vidító szép zöld köntösbe öltözködtek.

Egy ide való gazdag Zsidó pénzváltónak Arnsteiner Adámnak a' fia ösi vallását el hagyván a' Catholica Anyaszentegyház egyességébe lépett által.

Az itt lévő Orosz Cs. követ herczeg Rassumowsky Bécsnek egy szép fekvésű külső városában sok házakat vett magának olly feltétellel, hogy azoknak a' helyén egy szép palotát építtessen maga számára.

A' Londonból és Párisból ide jött tudósítások tellyesek békefféges hirekkel, és Pétersburgból is azt írják, hogy az oda való Császári udvarnak békefféget tárgyazó planuma a' két egymással villongásban lévő Kormányfőeknekél helyt talált. — Itt Bécsben is tellyes reménység van a' békeffé további fenn maradásához, melly az által is nem kevéffé éleffzetik, hogy az itt lévő Anglus követ Arthur Paget hat hólnapra való szabadtságot nyert a' Londonba való mentelre és mulatásra. — A' fenn említett Orosz követ is annyi hólnapokra fog a' Karlsbádi fürdőbe menni valamellyik héten.

Olasz Ország.

Rómából Mart. 30 ik napján. Ezen folyó hólnap 21-ikén, mint VII. Pius Pápa Ő Szentsége hármass koronával It meg koronáztatásának emlékezetes napján, a' Quirinalis palota kápolnájában közönséges mise mondatott, a' mellyre Pápa Ő Szentségen kívül 33 Kardinálisok, számos Prélatusok és fő fő rangú személyek, nevezetellen a'

Meklenburg - Strélitzi örökös herczeg is megjelentenek, kinek az ő számára, a' kápolna egyik oldalában különös kar építetett.

Rómából Aprilis 2 dik napján. Minekutána Pápa Ő Szentsége, a' múlt hétfőn a' maga különös kápolnajában, maga személy szerént sz. misét mondott volna, néhai Thomasi Kárdinális canónisátiójáról, avagy, a' szentek seregébe lett bé iktatásáról hozott decretumát ki kirdettette. Ennek végződése után a' Kárdinálok gyűlésébe menvén, a' meg határozott formalításokkal titkos confitatoriumot tartott, 's abban Locatelli Kárdinális, a' ki az Ő Szentsége Pápaságra lett emeltetésének alkalmatosságával Diaconussá tétetődött, papi méltósággal ajándékozta meg. Azután mind ennek, mind Castiglioni és Erskine Kárdinálisoknak szájjaikat bezárván új titulust adott nékik, és újokban megnyitván szájjaikat, Kárdinális gyűrűt nyomott újaikba. (Illyen tzeremoniákkal szoktak a' jelenlévő papi személyek a' Kárdinális méltóságra emeltetni, a' távol lévőeknek pedig a' Sz. Pápa komornyikjai által küldetik meg a' Kárdinális süveg).

Mediolanumból Aprilis 4-dikén. Két hetek el forgása alatt mind Helvecziából, mind pedig magából Frantzia Országból sok Fr. hadi nép jött hozzánk, és még több is várattatik. Francia fő vezér Generál Muratki adott parantsolatjához képest, mind ezek, mind pedig azok, a' kik Felső Olasz Országban vagynak, külömbkülömb tanyákba fognak ezen folyó hólnapban le telepedni.

Nagy Britannia.

Bostoni Orvos Doktor Waterhouse, a' ki hatóságos ajánlásai 's törekedései által leg többet tett

arra, hogy a' tehénhimlő-óltás Amerikában is felkaphasson, Londonból Doktor Jennertől egy szép készületű piksilt kapott ajándékba, a' mellyen ez a' jeles irás olvastatik: — „Az Ó-világ béli Jenner az Uj-világ béli Jennernek.“

Mel d o n b a n az Effexiai Grófságnak egyik városában egy olly kövér matéalista, avagy mindenféle fűszerzám-mal kereskedő ember holt meg nem régiben, a' ki életének végső esztendeiben 616 fontot nyomott. Magassága 5 láb nyom és $9\frac{1}{2}$ iz volt, a' karja kerülete 5 láb, a' lába iztete, a' hasa kerülete pedig hat láb nyomot, 's tizenegy izt foglalt magában. Felsőköntösével hét ember könnyen bé takarodhatott. Még is eleven volt, frissen forgott, és sem a' mozgás, sem a' járás semmi terhére 's alkalmatlanságára nem volt. — Már 12 esztendő s gyermek korában 114 font nehézségű volt. — Temetségének alkalmatosságával 12 terenyes talpas ember tette fel a' szekérre holt testét, és nem kézzel, hanem valamely arra alkalmas alkotmány által botsátatott le a' sirba.

L o n d o n b ó l Aprilis 1-ső napján. A' Párisból hozzánk jött magános tudósítások szerént, az ott múltató Anglusok közzül egynehányan, nevezetesen R o c h e ' s S w a i n e Obërsterek, és Nápoly Orizági herczeg B e l m o n t e - P i g n a t e l l i , kinek felesége született Anglus, az onnan 24 óra alatt való ki menetelre parantsolatot vettek a' Párisi policia ministrertől. — A' Konstantzinápolyban volt, de onnan Angliába vizita indult Anglus követtől Lord E l g i n t ő l két igen betses kardot küld a' Török Zultan, egyiket az Angliai király, másikat a' Wallisi herczeg számokra. — Angliának népes városában B r i s t o l b a n a' matrozok erő-

szakos fogdosása miatt véres támadás történt. — A' nép kövekkel hajigált a' verbunkosokra, a' katonaság pedig amarra tüzet adott, a' melly zenebona közt egy ártatlan gyermek életétől megfosztatott, és sok emberen sebet ejtetett. — Kikötő helyeinkben reggeli öt órától fogva, estéli hét óráig szüntelen dolgoznak a' munkások, nem tsak a' mivelő - hanem a' vasárnapokon is, mellyre nézve kettős bér és két portió kenyér adatik nekik. Délben ebédre 's pihenésre fél óránál többet nem nyerhetnek.

A' jelenvaló kétséges kimenetelű környülállások közt azt jegyezték meg a' vizsgálódó szemek, hogy az Admirális, az az, a' tengeri dolgokra ügyelő Collegium, sok három emeletű hadakozó hajókat (90 — 110 ágyusokat) készítet olly feltétellel, hogy ha valamiképen háborúra fakadna a' dolog, azokkal a' Bresti, és Kadixi kikötő helyeket zárva tartattathassa, a' második rangú hajók pedig, a' mellyeken 74 ágyú szokott lenni a' tengeri tsatákra fordítatódjanak. Melly nagy légyen Angliának mostani tengeri ereje, a' következőkből ki tettzik. — Valóságos szolgálatban 55 olly linea hajóink vagynak, a' mellyek 64 — 102 ágyukkal vannak fel fegyverkeztetve, 14 o'yan, mellyeken egyen egyen 50 ágyú van; ezeken kívül 103 fregatjaink, és 138 apróbb rangú hadakozó hajóink, mind öfzve pedig 310 vannak. Hogyha ezekhez számláltatnak azok, a' mellyek külömbkülömb kikötő helyeinkben most készittetnek, tehát 195 linea hajokból, 217 fregatokból, és 218 apróbb rangú hadakozó hajokból, 's mind öfzve 656 felsőbb 's alsóbb rangú hajokból áll N. Britannianak mostani tengeri ereje. — Ezeken kívül hadi feregei 35 lo-

vas regementre, 's 142 batallion gyalogságra szám-
láltatnak. Ide járulnak számos szabad seregeink,
és a' tartományokbéli katonaság.

Londonból Aprilis 3-dikán. A' közelebb
múlt szombaton este egy kurir érkezett ide Páris-
ból, a' ki által igen fontos irásokat küldött ott lé-
vő követünk Lord Whitwort a' ministerium-
nak. Ugyan akkor az itt lévő Cs. és Kir. követ
Gr. Stahrenberg is leveleket vett onnan her-
czeg Eszterházitól, a' ki nem sokára ide jönni,
és egynéhány hónapokat Angliában tölteni szán-
dekozik: — Legközelebb arról tudósította az Ad-
miralitás a' ministeriumot, hogy az Alsó Parla-
mentumtól meg határozottatott 10000 főből álló-
matrózok már mind ki állitattak, és hogy az Irr-
landiai legények is önként állottak közikbe.

Londonból Aprilis 4-ikén. A' múlt pen-
teken hosszas conferentiát tartottak, 's abban az
ultimatumot, az az, az Angliai Kormányfő vég-
ső akaratját fel tették, 's Párisba el is küldöttek
ministerjeink, a' melyre nyolczad nap alatt választ
várnak 's ettől függ vagy az el kezdendő háború,
vagy a' békefőgnek további meg maradása. Szük-
séges is vólt ministerjeinkre nézve ez a' lépéstétel,
mivel hogyha tovább húzták vonták vólna a' dol-
got, lehetetlen lett vólna nékiek a' Parlamentum-
tól és néptől való szemrehányásokat el kerülni, és
ha tsak ugyan háborúra kell a' dolognak válni,
kár vólna tsak egy napig is tovább halasztani
azt. Nem kívánnya ugyan az Anglus nemzet a' há-
borút, kiváltképen azért, mivel hivatalfzerént va-
ló jelentésből még most sem tudhatja, miért té-
tetődnek a' szárazon és vizen való rendkívül való
kézfületek: mindazáltal ha tsak ugyan szükséges a

háború, nem kell annak el kezdését sokára halogatni, hanem inkább hirtelen a' fegyverhez kell nyúlni. Az ide 's tova való fántikálás és kése-delem mindenkor ártalmas. — Ezen szempillantásban hallottuk, hogy minifterjeink a' Frantzia Kormányfzékkal ekkorig folytatott alkudozásaikat, a' Parlamentum eleibe fogják a' jövő héten terjeszteni. — Még most is olly nagy tüzzel tétetődnek a' hadi kézületek, mintha el kezdődne a' jövő héten az ellenségeskedés. s. a. t.

Londonból Aprilis 5-dik napján. Tsak nem minden közönséges újság leveleink azt állattják, hogy Egyiptomban, ismét egymás üflöké-be kaptak vólna a' Törökök és a' Mammelukok, és hogy a' köztök történt tsatában 2500 muzulmannokat aprítottak vólna öfzve az utólsóbbak. — Még most is abban a' hiedelemben van a' Londoni Publicum, hogy Ex-minifter Pitth rövid idő múlva vissza lép a' minifteriumba, de hogy azon esetre az Admiralitás mostani fő kormányozója Lord Vineent eddig ditsérettel folytatott hivataljától azonnal bútsút fogna venni, melly az egész nemzetnek nagy karára szolgálna. — Ő, a' mint közönségessen tudva vagyon, a' múlt Frantzia háborúban, mint Admirál Jervis, számos gyözedelmeket vett az ellenségen, és minekutánna a' tengeri dolgokra ügyelő Hivatalnak fő kormányozójává tétetődött vólna, az által is nagyon érdemessé tette magát a' Király és a' Status eránt, hogy az azon hivatalnál meg gyökerezett káros vissza éléseket el törlötte, 's egészlen uj formába öltöztette, de épen az által számos ellenségeket is tsinált maának.

Londonból April. 5-dikén. A' matrozok

erőszakkal való fogdosása, olly nagy mértékben van most, hogy még a' halálfő hajokról is el vitetnek a' szolgálatra alkalmas legények, melly ennekelőtte való időkben, egyedül a' szoros környül-állások közt szokott meg esni. — Ugy hallatik, hogy 20 nagy linea hajóból álló tartalék flotta fogna a' jövő héten a' tengerre ki evezni, és a' Bresti kikötőhely előtt vigyázni. Az Angliai tenger partok mellett számos hadi seregek szállítatnak táborba, és minden lovas regimentek szorgalmatossággal gyakoroltatnak a' lovaglásban. — In-
 fluenza, melly La Grippenek hivattatik Frantzia Országban, és igen veszedelmes catharusnak tartatik, már Angliában is nagyon el hatalmazott, kiváltképen Plymouthban és Bristolban. Leg inkább öreg embereket, gyermekeket, és erőtlen személyeket szokott meg környékezni, a' kik közül kevesen menekedhetnek meg a' halál torkától.

Frantzia Respublika.

Párisból, Aprilis 9-dikén. Még mai napiglan is bizonytalanságban vagyunk a' békeffégre és háborúra nézve, mindazáltal több reménységünk van amannak további meg maradásához, mint ennek el kezdődéséhez. — Generál Duroc által, tulajdon kezével irt levelet küldött a' Prussziai Király az első Conzulnak, mellynek foglalata kedves érzékenységet gerjesztett ő benne. — Azonközben még most is sok Fr. katonaság marsirozík Hollandiába, mellynek 60—80 ezerre szaporitatik a' száma. — Gyakorta conferentiákat tart az első Conzul a' Status Tanáttal, melly fokkal több hajlandóságot mutat a' békeffég tovább való fenn tartására, mint sem annak félbe leendő szakasztásá-

ra. A' Londonba küldetett ultimatumna, avagy végső meg határozásnak summája ide megyen ki, hogy haggya oda Anglia a' Máltai szigetet, a Fr. Kormányfők pedig le teszen azon expedióióról, a' mellyet e' világ más részébe küldeni szandékozott. — E' mellett kereskedésbéli eggyvésségre fognak Anglia és Fr. Ország egymással lépni. — Hogyha pedig tsak ugyan háború lesz közöttök, azt nem az első Conzúl, hanem a' meg tartó Tanács fogja ki hirdetni a' Frantzia nemzet nevében.

P á r i s b ó l, Aprilis 9-dikén. A' Frantzia és Spanyol Kormányfökek közt el kezdődött Olasz Országot tárgyazó alkudozások magok végekhez már közelitnek. — A' Spanyol Orzági követ, minifter, Ritter A z z a r a egy időtől fogva gyakorta conferentiát tartott a' külső dolgokra ügyelő Frantzia minifterrel, és az Orosz 's Prusszus követeknek elzközlések által abban állapodtak meg, hogy Hetruriának egy harmad része, melly a' S i e n a i kerületből áll, a' Szárdiniai királynak adódjon pótolásképen, a' Hetruriai Királynak pedig a' helyett a' Pármai herczegség engedődjön vissza, Piacenzának egy kerületjén kívül, melly az Olasz Republikával kaptoltatik öfzve. — A' Pármai herczegség helyett Amérikanak Florida tartományát fogja a' Spanyol Királyiudvar a' Frantzia Republikának engedni. — A' Londoni Ultimatumra minden meg határozás nélkül állani az első Conzúl nem akar.

P á r i s b ó l Aprilis 10-ikén. A' néhai VI. Pius Pápa hamvait magában foglaló Urna avagy edény, Valence városába, a' hol tudniillik ő e' világi életnek fok vilzontagságai után az örökké

valóságra által lépett vala, már megérkezett. Az oda való Püspök halván annak közjelgetését, a városnak csak nem minden lakosival egyetemben processióval ment eleibe. — Már a' Lyoni Érsek is oda ment, a' ki tudniillik azon urnát a' megboldogúlt Pápa számára építetett emlékeztető oszlopra fel fogja tenni. — Itt tegnap 10 olly ifjak kerefzteltettek meg közönségesen, a' kik a' Roberspierre kegyetlen uralkodása alatt születvén e' világra, az akkori revolutionális környülállások közt azon sacramentumban nem részesülhettek.

Az Aprilis 3-ikán Malmaisonban tartatott audientzián az Anglus követ miniller Lord Withworth egy olly Anglus hadi tisztet mutatott bé az első Conzulnak, a' ki Török vezérezimert viselt a' mellyén. A' Conzul kérdésére, hol nyerté volna ő azt, az Anglus tiszt így felelt: A bukir mellett, mellyen amaz meg ütközvén, megpirulni láttatott ortzája, az a' nagy szerentsétlenség ötvölvén leg ottan eszébe, a' melly a' nevezett Egyiptomi város kikötő helyében a' Frantzia flottát érdekelte.

Német Ország.

Bambergből Aprilis 1-ső napján. A' tehén himlő béoltásának mind jobban jobban leendő ki terjesztése végett valamint városunkban, úgy Würzburgban is közönséges intézeteket tétetett a' mi szeretetre méltó urunk a' Baváriai Vál. Fejedelem. Mind a' két helyen két két tehén himlővel béoltott gyermekek lesznek és tartatnak a' beteg házakban ollyanok, a' kiktől tehén himlő matériát mindenkor frisset lehet venni. A' midőn az illy közönséges költségen tartatandó gyermekek közzül egyik valamellyik azon nyavalyan kerefz-

tül fog esni, ismét más vitetődik helyekre, vagy a városi alacsonyabb sorsú, vagy a falusi lakosoknak gyermekeik között. — Ezen követésre méltó intézetnek vége az, hogy mindenkor friss és valószínűségi tehén himlő matériával lehessen a Vál. Fejedelemségben lakó, és a tehén himlő béoltásban foglalatostkodó Orvosoknak szolgálni. (Illyen intézeteket tétetett ezen dologra nézve a Felső Prussziai Király is a maga Statuffaiban.)

Berlinből Aprilis 8-ikán. A már egész Európában esmerettelé lett, és a most itten tartozkodó Párisi híres Aëronauta, az az, levegőben hajókázó mester polgár Garnerin, ezen folyó hólnap 13-ikán száudékozik maga feleségével, és ide való híres Professor Hermbstaettel, a levegő égbe felrepülni, és olly fent menni, a mennyire a levegő égnek minémüsége engedni fogja. — Bátor szivü utazó társa a nevezett Professor néhány experimentumokat akar a világ legfelsőbb karpitja alatt tenni ollyakat, a minémüeket a természet vizsgáló tudósok itte földön az Antlia Pneumatica valtenai szoktak. Ottan, a mint Garnerin tulajdon tapasztalásaiából beszéll, a hang olly erőten, hogy két egymás mellett álló személy egymás beszédjét allig értheti, az alcohol habzani kezd, az aether, avagy a mesterséges naphta maga folyó formáját elveszti, 's nyulóvá lesz, és az ember, a ki a könnyü vagy inkább ritka levegővel vitetődik környül, szokatlan, nyughatatlankodtató, és olly érzekenységeket tapasztal magában, mint a minémüek közt van a haldokló ember, szájján 's orra lyukain vér öklöndik ki, a verő erek fel dagadnak, 's elszakadnak láttatnak. — A ki a levegőnek ezen pontján

felül menni mérészlene, egy szempillantásban fem-
mivé lenne teste alkotmánya. — K' világ ezen fe-
lette távól lévő részében, egy szempillantatnál to-
vább mulatni nem lehet, és ő maga is, tudniillik a'
hires G a r n e r i n, egyfzernél többször oda menni
nem mérészlott. — A' ki a' B a r o m é t e r n e k és
T h e r m o m e t e r n e k alább szállását feljegyezni
kivánnya, igen bátor szívűnek kell lenni, és a' bé
szivandó vékony levegő eget megkeil gyűjteni, mivel
a' gyulladó levegő ég rendkívül való módon ki-
terjed. ~~Érdemes~~ ~~füvöntről~~ ~~hőmérő~~ ~~Libyális~~ ~~Okon~~, és
ha igen szemesen nem vigyáz az ember, mellze ki-
lövettetik. —

J e g y z é s. A' mit még eddig a' természet
nyomozó Tudósok a' levegő ég minémiségéről ki-
nem tanulhattak, azt néhány levegőben hajokázók
szerentséffen fel fedezték.

H a m b u r g b ó l A p r i l i s 6-ikán. A' meg ból-
dogúlt K l o p s t o c k emlékezetének halhatatlanná
való tétele végett, egy emlékeztető ofzlopot kíván
az ide való és az Altonai Publicum kézfittetni, a'
mellyből ki tettik, hogy itt is sok betsültői talál-
tatnak a' szép talentumoknak.

O r o l z B i r o d a l o m.

P é t e r s b u r g b ó l M a r t. 25 ik napján. Teg-
nap előtt néhai I. Pál Császár halalának emléke-
zetes napja lévén, a' Görög Ekklesia szokásai sze-
rént. szomorú áhétatosságok tartattak az itt lévő tem-
plomokban.

I. S á n d o r mostan ditsőffégesen uralkodó O-
rosz Császár, Fels. édes annyával, néhai I. Pál Csá-
zár kegyes özvegyével egyetemben szüntelen abban
foglalatoskodnak, hogy a' izenvedő emberiségen se-
gélhessenek, 's annak szomorú sorsát, tehetségek

fzerént könnyebbíthették. Nyilván való tanúbizony-
ságai az ő kegyelmes gondoskodásoknak, azok az ár-
vak özvegyek 's betegek számára építetett közönsé-
ges házak, 's leg közelebb azon özvegyek kasszá-
ja, a' mellyeknek igazgatását, 's fő gondviselését
az Özvegy Császárné önként magára vállalni mélt-
oztatott.

Az árvák számára fel állított Inffitutumokról
ennekelőtte már szóllottunk. Most tehát szóllani
fogunk :

BCU Cluj/Central University Cluj
taltatásokra rendelt házakról. Két illyetén házak
állítanak fel az Orosz Birodalomban, úgymint az
egyik P e t e r s b u r g b a n, a' másik M o s k a u-
b a n, a' mellyekbe valaminth a' hadi, úgy a' pol-
gári szolgálatban volt hiv tiszviselőknek özvegyeik,
azok tudniillik, a' kiknek sem pénziójok, sem töke-
pénzek nintsen, fel fognak vétetődni, 's azokban
illendőképen tápláltatni és ruhaztatni. — Azokra
az özvegyekre, a' kiknek férjeik az ellenség előtt
való ütközetekben meg hóltak, leg több tekintet
fog lenni, és vagy penziót nyernek, vagy ezen öz-
vegyek házába vétetődnek fel, nemcsak az ollyan-
ok, a' kiknek semmi gyermekek nintsen, hanem
azok is, a' kiknek két gyermekek van, és még 8
éztendőn akól valék. — Az idősebb gyermekek
az árvák házaikra épített házakba fognak küldet-
tődni. Azok az özvegyek, a' kiknek több gyermeke-
ik vannak, az özvegyek házába ugyan fel véte-
tődni nem fognak; de mivel az illyenek több se-
gítseg nélkül szükölködnek mint amazok, 100 ru-
belből álló penzió fog nékiek adatni éztendőn-
ként. — Nem minden özvegyek minden külömb-
ség nélkül, hanem tsak az ollyanok vétetődnek bé

ezen özvegyek házába, vagy az olyanoknak adatik penzió, a' kiknek sem szüleikről, sem ferjeikről semmi sem maradt, a' kiknek ferjeik a' Statusnak hiven szolgáltak, magok is fedhetetlen életűek, és ezekről az Előjáróktól jó bizonyosság levelek vagyon. — A' férjhez, vagy klastromba menő özvegyektől a' penzió el vétetődik. Az első ezftendőben 30 özvegy állszony vétetődik fel ezen özvegyek számokra rendelt házakba, de a' kiknek minden ezftendőben 30-al szaporítatik a' számok, úgy hogy 20 ezftendőnek el telése után 600-ra szaporodnak. — A' két utolsóbb Inſtitutumokról a' jövő pafſta napon.

Tudománybéli Tudóſítások.

Két szép Magyar munka küldetett hozzánk nem régiben. Az elsőnek tizme ez; *Metaſtasiusegynéhány darabjai, fordította Olafz ból Döme Károly Izsai Plebánus.* — Nyomtatott Komáromban *Özvegy Weinmüllerné betűivel 1802. 8-ad részben.* — A' tárgyak a' Szent, és világi historiák ből vannak költsönözve. Elsőbb rendbeliek: Abel halála; Izsák az idvezítő képe; a' megemért Egyiptusi József; és Joás Juda Királlya. — Másod rendbeliek: A' Scipio álma; a' laktalan ſziget; és Themiftokles. — Toldalék gyanánt néhány apró darabotskák fordulnak elő. — A' tudós Fordító el hunyt kedves baráttya Rembetzki János' árnyékának ajánlyamunkáját, a' mely igen ſzép és tizta Magyarſággal van irva, mellynek olvasasában mi is tellyes meg elégedéſt találunk. Semmi benne nintsen olyan, a' mi a' ſzemérméteffég, és a' jó erköltsök' regulait meg sértetné. —

É' mellett, külsőképen is méltó az olvasó Magy. Publicum kegyességébe való ajánlásra. — Az egész kiadás szép író papirosra van nyomtatva, a' bomlok levele pedig nagy költséggel tsinosan rézbe metzve, egy kis vignettel, melly megholt barattyához intézett ajánló levelére tzelez. Noha igen költséges és tsinos készületű a' munka; még is az árrát nem többre, hanem tsak egy Rh. forintra határozta a' tudós Fordító. A' nyomtatványokat a' következő helyeken lehet találni

B o u s o n y b a n : T i t t i B e i n a y L i b r a r i u s G y ö r g y P r o f f e s s o r .

G y ö r b e n : M ü l l e r F e r e n t z K ö n y v k ö t ő .

N a g y S z o m b a t b a n : a' S e m i n a r i u m b a n T . B e t z e l t P r o f e s s o r .

K o m á r o m b a n : T . S c h w a r t z e l Z s i g m o n d D i r e c t o r .

P e s t e n : E g g e n b e r g e r J ó z s e f (e z e l ő t t W e i g a n d) K ö n y v á r o s U r a k n á l .

A' hozzánk küldött második Magy. munkának tizimje ez: Affzony Orvos, mellyben a' Szüzeknek, a' házass-terhes-izülő-izült- és koros Affzonyoknak nyavalyáik adatnak elő. — Irta Zsöldos János Orvos Doktor, a' Jénai Physica és Mineralogica Társaságoknak Tagja, Tek. Vezprém Vármegyének honorarius Physicus. — Györben Streibig József betűvel 1802. Középszérű 8-ad rétbén.

Ezen betses, és valójában hasznos munka, a' bé vezetésen kívül, a' mellyben a' tudós Író methodó Browniana, az izgató erőnek gyengeségé-

től, és annak bövségétől származni szokott nyavalyákról szól, 10 Szakaszt foglal magában. —

Az első Szakaszban a' Hószám oka, helye, útja, kezdődése, végződése, mértéke 's természeté adatkak elő. — A' másodikban a' hószám alatt való maga tartásnak régulái. — A' harmadikban: a' Hószám hibai, úgymint, annak meg rekedése, az ettől származott fájdalmak, annak bövsége, kevéssége, és rendkívül való minémüége. — A' negyedikben a' Méhkórság. — Az ötödikben a' fejer folyás. — A' hatodikban az affzony magtalanúsága. — A' hetedikben a' nehézkeség, ennek esmértető jelei, annak más nyavalyaktól való különbözése, a' nehézkeseknek nyavalyái s. a. t. — A' nyolczadikban a' Szülés, ennek ideje, 's közelítésének jelei, a' szülő affzonyok körül való foglalatosság, a' természetes - rendkívül való - és nehéz szülés s. a. t. — A' kilencedikben a' Gyermekekágy a' szüles után való fájdalmak, vérfolyás, tifztulás, a' tej-hideg, az emlök nyavalyai, a' gyermek ágyas affzonyok magok tartása, a' tsetsemöknek tsetstől való elválasztások s. a. t. — A' tizedikben az affzonyoknak szokott nyavalyaik adatkak elő.

A' munka röviden ugyan, de még is igen fontosan van készítve, 's méltó, hogy minden olvasni tudó tselédes gazda kezén forogjon, kivált az olly helységekben, a' hol épen sem orvos Doktorok, sem tanúlt seborvosok nintsenek. Minden halgatói-
 khoz szives indulattal viseltető Papoknak szükségek vólna ennek meg szerzésére, hogy a' sokszor történni szokott nehéz környülállásokban, másoknak jó tanátsadásokkal segítségére lehetnének.

D. D. S: